

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: Bc. Jakub Filipov, Dějiny a filozofie umění

Název práce: ÚTĚKY DO DOKUMENTU – ÚTĚKY DO FIKCE. FILMOVÍ REŽISÉŘI „OBOJŽIVELNÍCI“ A OTÁZKY REPREZENTACE REALITY

Vedoucí práce: Mgr. Vera Kaplická Yakimova, Ph.D.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Diplomová práce Jakuba Filipova je věnována tradičnímu rozdělení filmového umění na fikční a nefikční film. Konkrétněji se práce věnuje otázkám, spojeným s ukotvením dokumentárního filmu či dělicí čáře mezi zmíněnými kategoriemi. Tento teoretický problém pak Filipov používá jako pozadí interpretačního zkoumání, sleduje, jak tato problematika vstupuje do díla dvou významných filmových režisérů naší doby – Agnès Vardy a Wenera Herzoga.

Dovolím si zde upozornit na základní charakteristiky práce, jež svou kvalitou a rozsahem (110 NS) dle mého názoru nejen naplňuje, ale i přesahuje požadavky kladené na tento typ kvalifikační práce. Filipov v prvních dvou kapitolách („Dokumentární film“ a „Styl jako sjednocující prvek“) dokázal úspěšně reflektovat rozsáhlé množství odborné literatury. Pracoval jak s českou filmovou teorií, tak, a to především, se zahraniční, anglicky psanou literaturou, přičemž mnohdy překvapoval i mě jako vedoucí, protože našel zajímavé a nesamozřejmé zdroje. I když není nakonec úplně zřejmé, zda na základě tohoto hledání autor došel k jednoznačným odpovědím, je z práce patrné, že se Filipov snaží tvůrčím způsobem vyrovnat se shromážděným korpusem teoretických názorů. Z těchto dvou kapitol je rovněž zřejmé, že je to oblast, která zajímá mnoho současných „klasiků“ filmové teorie – setkáme zde

s Noellem Carollem, Billem Nicholsem, Rickem Altmanem, Guyem Gauthierem, Carlem Plantingou a dalšími. Setkáváme se však i s tím, že filmoví vědci přecházejí téma rozlišování mezi dokumentárním a fikčním filmem s velkou rychlostí a v důsledku toho, dokumentární tvorbu plně vypouští ze svého výzkumu (viz např. stanovisko Davida Bordwella, které reflektováno na s. 27 diplomové práce). Filipov tak vstupuje do pole, které je pořád pro filmovou vědu nepřehledné a často zanedbané.

Druhý teoretický pilíř diplomové práce, filmový styl, se nakonec ukázal jako pevnější pojmová opora konstrukce textu. Filmový styl, jak je definován Davidem Bordwellem sice vylučuje dokumentární film, ale diplomová práce dokládá, že jeho použití je i zde funkční. Dokumentární film má výrazné stylistické prostředky (funkce vypravěče, střihová skladba, hudba atd.), které se úzce prolínají s typicky fikčními postupy. Tato část je pak lépe propojená s interpretačními kapitolami. Filipov zde ukazuje, že není možné jasně rozdělovat styl filmaře či filmařky na styl dokumentární či fikční a že jak Varda, tak Herzog mají rukopis, který prostupuje celé jejich filmové dílo. U Vardy autor například pozoruje specifika stylu, jako je neustálá sebe-reflexivita její tvorby. Tato sebe-reflexivita narušuje onu pomyslnou hranici mezi dokumentem a fikčním filmem a problematizuje ji, přičemž stejné stylistické prvky mohou měnit funkci (s. 44-46). Což autor dokládá i na příkladech z Herzogovy tvorby, kde porovnává funkci dlouhých záběrů (s. 72), nebo zařazení identických archivních záběrů do filmu dokumentárního a do jeho fikční adaptace (s. 69). Celkově jsou interpretační části předložené práce velice zdařilé a prokazují autorovu schopnost citlivě interpretovat filmová díla a otvírat zajímavé otázky.

Práci s radostí doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako **výbornou**.

Navrhovaná klasifikace: výborně

.....
podpis vedoucí práce

V Českých Budějovicích dne 26. května 2022

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------